

Після того як претендент оголосив про свої наміри балотуватися в президенти, йому потрібно зареєструватися у Федеральній виборчій комісії протягом 15 діб після оголошення наміру. Причому обмежень, коли це можна зробити, немає: сенатор від штату Техас, республіканець Тед Круз заявив про свої наміри стати господарем Білого дому ще у березні 2015 року, а колишній мер Нью-Йорка, мультимільярдер Майкл Блумберг, за заявами його помічників та інсайдерів, про це ще думає.

Наразі перегони, які тривають у США, називаються партійними виборами чи праймеріз. Члени обох партій – Демократичної та Республіканської – визначаються між собою, хто буде їх представляти на президентських виборах.

Сам виборчий процес організують партії, а безпосереднє голосування – місцева влада. Отже, в різних місцевостях США і оснащення різне, і процедури, і навіть виборчі закони. Суперечки вирішують у судах.

Кандидати приїжджають в усі ключові штати, де проходить голосування, для зустрічей з виборцями, а також беруть участь в численних телевізійних дебатах. За словами оглядачів, відмова мільярдера Дональда Трампа від участі в теледебатах в Айові коштувала йому перемоги, а невдалий виступ в Нью-Гемпширі відсунув сенатора з Флориди Марко Рубіо з третього на п'яте місце.

Переможцем виборів президента США не обов'язково стає кандидат, який набирає найбільшу кількість голосів загалом по країні. Загалом колегія виборців нараховує 538 осіб і порядок її роботи чітко визначений Конституцією США. Кожен штат має різну кількість представників у колегії виборців, яка є пропорційною до кількості населення цього штату. У разі перемоги кандидат забирає усі голоси цього штату. Лише два штати – Небраска і Мен є винятком з цього правила. Вони розподіляють голоси членів своїх виборців відповідно до результатів всенародного голосування. Для того, щоб стати президентом треба набрати 270 з 538 голосів. Важливо розуміти, що ж означає правило «переможець отримує все». Візьмемо для прикладу штат Каліфорнія. В результаті голосування один з кандидатів набирає більше будь-якого іншого кандидата всередині штату. Так, в 2000-му році за Альберта Гора в Каліфорнії проголосували 5,8 мільйона чоловік або 53,45 %. За Буша – 4,5 мільйона або 41,65 %. Таким чином, Гор набрав більшість всередині штату Каліфорнія і він отримав всі 54 електоральних голоси Каліфорнії. У Флориді Гор набрав 2,912,253 голосів, а Буш – 2,912,790. Ця різниця в 500 голосів і принесла Бушу перемогу в штаті. У підсумку Джордж Буш отримав всі 25 електоральних голосів штату Флорида.(3)

У Вашингтоні виборці мали можливість обирати спосіб заповнення бюлетеня – або вручну, або за допомогою тачскрін-машини. Незважаючи на те, що день голосування тривав із сьомої години ранку до восьмої вечора, спостерігати дозволялось лише з десятої ранку до третьої пообіді. Перебувати на одній виборчій дільниці дозволялось не довше двадцяти хвилин. Результати голосування встановлювались миттєво – достатньо було зробити декілька маніпуляцій після того, як останній виборець зісканував свій бюлетень. Після закриття виборчої дільниці на її території перебувало близько сотні виборців, які повинні були проголосувати. Абсолютна більшість з цих виборців, будучи з різних куточків США, проходила через спеціальну процедуру ідентифікації і реєстрації, яка забирала набагато більше часу, ніж звичайна. Комісія виявилась не готовою до, здавалось би, передбачуваної ситуації.(4)

Таким чином процедура обрання президента США має низку унікальних особливостей. Значною мірою це зумовлено тим, що політична система країни формувалась в кінці XVIII – середині XIX ст. й накопиченого досвіду функціонування демократичних республік із федеративним типом устрою було дуже мало. Водночас «жорсткий» характер конституції США заважає її реформувати й вносити радикальні зміни.

О. Стецюк

Науковий керівник – асист. Іваницька Н.Б.

ФОНДОВИЙ РИНОК В УКРАЇНІ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Фондовий ринок України існує з метою залучення коштів в економіку країни шляхом продажу в основному таких цінних паперів, як акції та облігації.

Згідно аналізу результатів за останні роки спостерігається невелика частка біржового сегмента ринку, мала ліквідність та інвестиційна привабливість вітчизняних цінних паперів.

Проаналізувавши дані, щодо стану фондового ринку можна, виділити такі основні проблеми:

- на фондовому ринку існує значна потреба в інвестиційних ресурсах;
- низька капіталізація та ліквідність фондового ринку;
- недосконалість судової системи: нездатність захищати права інвесторів;
- низька взаємодія реального сектора економіки з фондовим ринком;
- основним інструментом торгівлі є державні облігації.

Заходи, яких необхідно вжити для подальшого розвитку фондового ринку:

- розбудова фінансової системи;
- підвищення ролі фондового ринку у залучення інвестицій;
- прийняття нових законів, які б регулювати б випуск та обіг цінних паперів;
- ознайомлення вітчизняних фахівців на ринку цінних паперів з світовим досвідом організації торгівлі на урядовому ринку шляхом міжнародного обміну та стажування.

Таким чином, незважаючи на те що, за останні роки стан фондового ринку в Україні покращився проте він знаходиться на стадії початкового етапу. Для того щоб це виправити потрібно вжити вище перелічені заходи. Також важливу роль у розвитку фондового ринку відіграє держава, але потрібно пам'ятати, що вона повинна виконувати лише регулюючу функцію. Стан та перспективи розвитку ринку повинні залежати виключно від суб'єктів фондового ринку.

Ілля Туркот

Науковий керівник к.е.н. В.В.Гуменюк

ПРОБЛЕМИ ПОДОЛАННЯ ІНФЛЯЦІЇ

Перевищення кількості грошових одиниць, що знаходяться в обігу, над сумою товарних цін і поява внаслідок цього грошей, не забезпечених товарами, означає інфляцію. Вона призводить до зростання цін на товари (явному чи прихованому). Тому індекс цін – це один із головних і найбільш наочних показників наявності чи відсутності інфляції, її глибини. Інфляція може бути викликана різними чинниками. Це і випуск зайвої кількості грошових одиниць, і відставання виробництва товарів від зростання платоспроможного попиту, і надходження на ринок товарів, що не користуються попитом.

Інфляція – це переповнення фінансових каналів паперовими грошима, що призводить до їх знецінювання. Інфляція – це грошове явище, але вона не обмежується знецінюванням грошей. Вона проникає у всі сфери економічного життя і починає руйнувати ці сфери. Від неї страждає держава, виробництво, фінансовий ринок.

Зростання цін може бути пов'язане з перевищенням попиту над пропозицією товарів. Проте така диспропорція між попитом і пропозицією в багатьох випадках не є інфляцією.

Типи інфляції

Інфляція попиту – це порушення рівноваги між попитом і пропозицією з боку попиту.

Інфляція пропозиції – зростання цін внаслідок збільшення витрат виробництва чи зменшення сукупної пропозиції.

Види інфляції

1. Помірна. Ціни зростають на 10% на рік, вартість грошей зберігається, відсутній ризик підписання контрактів в номінальних цінах. 2. Галопуюча. Ціни зростають на 20-200% на рік, гроші прискорено матеріалізуються в товари, контракти прив'язуються до зростання цін.

3. Гіперінфляція. Ціни зростають астрономічне, розходження цін і зарплати, руйнується добробут навіть забезпечених верств товариства.

За офіційними даними, з післякризового 2007 року інфляція у США в сумарному підсумку склала 23%. Однак, багато хто у Сполучених Штатах, та й у світі загалом, вважає, що реальні ціни за цей час виросли значно суттєвіше, а економічне становище населення зараз набагато гірше того, яке було у 2007-му. І в цьому емоційному ставленні людей до ситуації є доля правдивого.

Добре відомий всім індекс БігМака зазвичай використовують для розрахунку різниці цін у різних країнах із метою виявлення паритету купівельної спроможності валют. Проте, індекс БігМака можна застосовувати не лише при розрахунку показника в розрізі різних територій, а й для індексації цін за окремі часові проміжки в межах однієї країни. Зокрема, у 2007 році Біг Мас у США коштував 3,22 долара, а у 2019 році його вартість становить 5,51 долара. Тобто ціна бургера за ці роки виросла на 71%, що втричі перевищує показник офіційної інфляції у США.

Якщо економіку Сполучених Штатів оцінювати не в доларах, у кількості бургерів, то, з урахуванням факту, що номінальний ВВП США у 2007 році становив 14,5 трлн доларів, визначаємо, що економіка країни на той момент становила 4,5 трлн бургерів Біг Мас. Станом сьогодні спостерігаємо таку ситуацію: якщо ВВП країни становить 21 трлн доларів, а бургер Біг Мас коштує 5,51 долара, то економіка США становить 3,8 трлн бургерів. Отже, економіка США не лише не виросла, а навпаки впала на цілих 18%. Якщо додатково врахувати, що кількість населення Сполучених Штатів з 2007 до 2019 року виросла, то фактично американці відносно Біг Мас стали ще біднішими, ніж були.

ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

Гасіння інфляційних очікувань. Найважливішим завданням антиінфляційної стратегії є гасіння інфляційних очікувань, насамперед адаптивних цінових.

Ефективна монетарна політика

Другим невід'ємним компонентом антиінфляційної стратегії є тривала грошова політика.

Скорочення бюджетного дефіциту

Важливим заходом антиінфляційної політики є скорочення бюджетного дефіциту з перспективою його повної ліквідації

Раціоналізація зовнішньоекономічної політики

Ефективна антиінфляційна стратегія має бути побудована так, щоб звести до мінімуму вплив на національну економіку зовнішніх інфляційних імпульсів.